

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Київської обласної ради
від 07 грудня 2023 року № 765-22-VIII

Програма
розвитку туризму Київської області
на 2024-2026 роки

м. Київ
2023 рік

ЗМІСТ

	Стор.
1. Паспорт Програми	3
2. Визначення проблеми на розв'язання якої спрямована програма	4
3. Визначення мети Програми	7
4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсяги та джерела фінансування, строки та етапи виконання Програми	8
5. Перелік завдань (напрямів) і заходів Програми та результативні показники	9
6. Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності	12
7. Координація та контроль за ходом виконання Програми	13
8. Додаток 1. Ресурсне забезпечення	
9. Додаток 2. Результативні показники	
10. Додаток 3. Напрями діяльності та заходи	

1. ПАСПОРТ

Програми розвитку туризму Київської області на 2024-2026 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Департамент культури та туризму Київської обласної державної адміністрації
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади /органу місцевого самоврядування про ініціювання розроблення Програми	Розпорядження Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 14 вересня 2023 року № 948
3.	Дата, номер і назва розпорядчого документа про схвалення проєкту програми/змін до програми	Розпорядження Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 23 листопада 2023 року № 1307
4.	Розробник Програми	Департамент культури та туризму Київської обласної державної адміністрації
5.	Співрозробники Програми	
6.	Головний розпорядник коштів	Київська обласна державна адміністрація Департамент культури та туризму Київської обласної державної адміністрації
7.	Відповідальний виконавець Програми	Київська обласна державна адміністрація Департамент культури та туризму Київської обласної державної адміністрації
8.	Учасники Програми (співвиконавець)	
9.	Термін реалізації Програми	2024-2026 роки Програма розрахована на три роки
9.1.	Етапи виконання Програми (для довгострокових програм)	-
10.	Перелік місцевих бюджетів, що беруть участь у виконанні Програми (для комплексних програм)	Обласний бюджет

11.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього	13 423,6 тис. грн (2024 рік – 5 201,2 тис. грн), (2025 рік – 4 101,2 тис. грн), (2026 рік – 4 121,2 тис. грн).
	у тому числі:	
11.1.	коштів державного бюджету	0,00
	коштів обласного бюджету	13 423,6 тис. грн
	коштів інших місцевих бюджетів	0,00
	коштів небюджетних джерел	0,00

2. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

В наслідок повномасштабного вторгнення галузь туризму зазнала значних втрат. Впровадження обмежувальних заходів негативно вплинуло як на індустрію відпочинку та подорожей, так і на супутні галузі – готельно-ресторанний бізнес, транспорт (пасажирські перевезення), роздрібну торгівлю, індустрію розваг та діяльність установ культури.

Туризм входить у першу трійку галузей за величиною створених доходів у світі. Саме внутрішній туризм є основним рушієм збереження та відродження галузі.

Під час війни на карті України і Київщини зокрема з'явилося безліч міст та громад, які незламно і героїчно чинили і чинять спротив агресору. Маріуполь, Чернігів, Харків, Буча, Гостомель, Ірпінь, Бородянка та багато інших міст і громад. Ними вже зараз пишаються ті, хто там ніколи не був. І українці й іноземці захочуть побувати у місцях, де російські злочинці чинили звірства, а наш народ героїчно виборював свободу.

У світі є багато прикладів, коли після масштабних конфліктів країни швидко відновлювалися і ставали по-новому привабливими для гостей.

Потрясіння, спричинені війною, вносять великі зміни і залишають глибокі рани, створюється нова спадщина, а постконфліктний «туризм пам'яті» з часом змішується з іншими напрямками – культурним, гастрономічним, спортивним, гірським, морським, зеленим та іншими видами туризму.

Київщина – потужний туристичний магніт.

На Київщині туризм має достатній потенціал та всі можливості для успішного й сталого розвитку — унікальний природний комплекс, сприятливий клімат, родючі землі, гостинність місцевих жителів, об'єкти відпочинку у сільській місцевості: садиби, селянські та фермерські господарства, річки, ставки тощо.

Слід також врахувати можливість залучення туристів із сусідніх держав, зокрема Республіки Молдова, для яких відвідання України має певні переваги: логістична доступність, відсутність мовного бар'єру, напрацьовані маршрути тощо. Проте, практична реалізація цього попиту залежатиме від спроможності налагодити діяльність курортної інфраструктури в умовах обмежень під час війни.

Туризм Київщини має високий потенціал розвитку в таких продуктах, як тури вихідного дня та діловий туризм (MICE), рекреаційний та реабілітаційний туризм, а також в області природних і культурних ресурсів (наприклад, гастротуризм, сільський туризм, медичні заклади/центри оздоровлення).

Загострення кризових явищ, руйнувань інфраструктури у сфері туризму та курортів свідчить про необхідність удосконалення регіональної політики у зазначеній галузі, пріоритетів і принципів її реалізації, повноважень і компетенції суб'єктів туристичної діяльності, впровадження ефективних організаційно-правових, економічних, інформаційних механізмів розвитку сфери туризму та курортів як високорентабельної галузі економіки.

Реалізація Програми розвитку туризму Київської області на 2024-2026 роки спрямована на вирішення актуальних проблем регіону:

- необхідність розробки маркетингової програми розвитку туризму;
- низький рівень розвитку туристичної інфраструктури;
- відсутність дієвого механізму для презентації ділових можливостей регіону на міжнародній арені для проведення найбільших подій;
- недосконала статистична звітність;
- низька реалізація туристичного потенціалу Київщини;
- відсутність дієвого механізму для реалізації державно-приватного партнерства на базі асоціацій, громадських організацій тощо.

Основні зусилля Київської обласної державної адміністрації будуть спрямовані на підвищення туристичної привабливості Київської області.

SWOT - аналіз Київської області

Сильні сторони	Слабкі сторони
<p>Розміщення на перехресті міжнародних транспортних сполучень.</p> <p>Транспортна доступність і транспортна інфраструктура.</p> <p>Унікальні туристичні об'єкти, природні багатства (водойм, зелених масивів).</p> <p>Достатньо розвинена туристична інфраструктура (готелі і хостели, ресторани, музеї).</p> <p>Цінова доступність і різноманітність пропозицій для різних категорій туристів.</p> <p>Розвиток унікальних гастрономічних об'єктів в області.</p> <p>Ресурси для розвитку медичного туризму.</p> <p>Розгалужена мережа навчальних закладів з підготовки кадрів для туризму.</p> <p>Висока частка економічно активного населення.</p> <p>Мобільне населення.</p> <p>Високий національно-патріотичний потенціал.</p> <p>Велика кількість об'єктів історико-культурної спадщини.</p> <p>Розвинута мережа навчальних закладів.</p>	<p>Непривабливий вигляд, та руйнування багатьох архітектурних споруд.</p> <p>Неможливість використання потенціалу водойм регіону, малих річок і ставків.</p> <p>Одноманітність туристичних послуг, вузька спрямованість атракцій, які б приваблювали туристів.</p> <p>Недостатня промоція регіону, туристично привабливих заходів протягом року, зокрема через мережу Інтернет.</p> <p>Нерозвинена велосипедна інфраструктура регіону (велодоріжки, прокатні станції).</p> <p>Недостатня координація дій обласної і міських інституцій у розвитку туристичної сфери.</p> <p>Недостатня співпраця туристичного бізнесу з місцевою владою. Відсутність єдиної стратегії, бачення розвитку туристичної галузі.</p> <p>Відсутність візуальної ідентифікації та брендуння області.</p> <p>Недостатня кількість та якість путівників, (зокрема іншомовних), карт з інформацією про туристичні об'єкти.</p> <p>Нестача в музеях інтерактивних і інноваційних експозицій з використанням цифрових технологій.</p> <p>Неналежний стан облаштування туристичних об'єктів (відсутність громадських вбиралень, вказівників).</p> <p>Недостатність супутніх послуг, відсутність якісних місць продажу сувенірів.</p> <p>Недостатня адаптованість професійної освіти в туризмі до потреб ринку.</p> <p>Відтік працівників туристичної сфери та низька якість обслуговування.</p>

	<p>Майже повна відсутність пара-інфраструктури (для маломобільних груп населення).</p> <p>Низька адаптованість туристичних об'єктів і продуктів для іноземного споживача, нестача фахових екскурсоводів.</p> <p>Відсутність бомбосховищ на більшості туристичних локацій.</p>
Можливості	Загрози
<p>Ріст ринку внутрішнього туризму.</p> <p>Розширення переліку країн з безвізовим в'їздом в Україну.</p> <p>Включення Київської області до загальнодержавних туристичних маршрутів, що промотуються на міжнародних виставках.</p> <p>Збільшення зацікавленості у відвідуванні батьківщини в емігрантів і їх нащадків.</p> <p>Залучення грантових програм до розвитку туристичної сфери міста.</p> <p>Активізація співпраці з міжнародними партнерами (міста-побратими, міжнародні турагенства, закордонні дипломатичні установи) та закордонними установами України.</p> <p>Включення територій зони відчуження в туристичну діяльність.</p> <p>Підняття якості товарів та послуг до європейських стандартів.</p> <p>Удосконалення телекомунікацій.</p>	<p>Військові дії.</p> <p>Затяжна економічна криза та зміна структури ринку внаслідок пандемії та війни.</p> <p>Нестабільність національної валюти, пришвидшення інфляційних процесів, що не компенсуються зростанням економіки.</p> <p>Відсутність доступу до «дешевих» кредитів.</p> <p>Перепідпорядкування туристичної сфери з одного міністерства до іншого, бездіяльність центрального органу у зв'язку з цим.</p> <p>Ускладнення стосунків з ключовими закордонними партнерами.</p> <p>Підвищення рівня конкуренції з іншими областями України, зокрема, Львівською, Івано-Франківською, Тернопільською та Чернівецькою областями.</p>

На основі здійсненого SWOT-аналізу можна сказати, що Київська область має великий туристичний потенціал.

Таким чином, основною проблемою, на розв'язання якої спрямована Програма, є низький рівень розвитку туристичного потенціалу Київщини та відсутність дієвого механізму реалізації державно-приватного партнерства.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ

Головною метою Програми є розробка й реалізація комплексу заходів, спрямованих на забезпечення сталого і стійкого розвитку туристичної, курортної

та рекреаційної галузі Київської області, створення конкурентоспроможного на національному та міжнародному ринках якісного туристичного продукту, який давав би змогу задовольнити потреби як вітчизняних, так і іноземних туристів.

Створення й реалізація таких заходів забезпечить необхідні передумови для зростання туристичних потоків і коштів, які туристи витрачають під час кожної подорожі, зменшення безробіття, збереження й раціональне використання природноресурсного та історико-культурного потенціалу, зацікавить потенційних інвесторів до створення туристичної інфраструктури у Київській області.

Якісний ексклюзивний туристичний продукт, створений на території з унікальним ресурсним потенціалом під туристичним брендом Київщини, який би викликав у споживача певні позитивні емоції, виведе регіон на якісно новий рівень як в Україні, так і за її межами.

Основними цілями Програми є:

1. Розвиток людського потенціалу, наближення якості життя до європейських стандартів.
2. Формування конкурентоспроможної системи маркетингу регіонального туризму.
3. Забезпечення належного рівня безпеки туристів.
4. Просування та комерціалізація провідних дестинацій з акцентом на турах вихідного дня і продуктах рекреаційного, реабілітаційного туризму та відвідування місць пам'яті.
5. Розбудова туристичної та відновлення транспортної інфраструктури.
6. Розвиток системи орієнтування в регіоні.

4. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, ОБСЯГИ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ, СТРОКИ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

У Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р, визначено, що єдиним шляхом розв'язання системних проблем у сфері туризму та курортів є стратегічно орієнтована державна політика, основним завданням якої є визначення туризму одним з основних пріоритетів держави, впровадження економіко-правових механізмів успішного ведення туристичного бізнесу, інвестиційних механізмів розвитку туристичної інфраструктури, інформаційно-маркетингових заходів з формування туристичного іміджу України.

При цьому слід наголосити, що така політика на регіональному рівні повинна формуватися та реалізовуватися з урахуванням сучасних технологій і засобів промоції, популяризації та розвитку туризму й рекреації.

З огляду на це, зважаючи на туристичний та рекреаційний потенціал Київщини, існує велика потреба в системному підході до розвитку туристичної курортної та рекреаційної галузі області, розробці й реалізації комплексу завдань

і заходів, які забезпечуватимуть сталий розвиток туризму, курортів і рекреації у регіоні.

Програма є інструментом регіональної політики у сфері туризму.

Програма створена на основі комплексного підходу до вирішення проблеми розвитку туризму та визначає мету, заходи та основні завдання, спрямовані на створення сприятливих організаційних та економічних умов для збільшення кількості внутрішніх туристів та екскурсантів у регіоні.

Програма розроблена з метою конкретизації завдань і пріоритетів Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 19 грудня 2019 року № 789-32-VII.

Програма скерована на забезпечення ефективного розвитку індустрії гостинності, покращення якості туристичних послуг та туристичної інфраструктури, створення унікальної туристичної пропозиції, покращення умов життя як мешканців регіону, так і гостей, туристів, створення конкурентоспроможного на всеукраїнському та міжнародному ринках туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні потреби мешканців міста та його гостей.

Враховуючи те, що Київська область має обмежені фінансові ресурси, але, разом із тим, володіє значним природно-рекреаційним та історико-культурним потенціалом, розвиненою інфраструктурою, має висококваліфіковану робочу силу та вигідне географічне положення, розвиток туризму є вкрай необхідним для економічного процвітання регіону. Виконання відповідного комплексу заходів дасть можливість досягнути поставленої мети.

Фінансове забезпечення виконання Програми здійснюється за рахунок та в межах коштів обласного бюджету. До виконання програми передбачено залучення потенціалу вищих навчальних закладів регіону.

Фінансове забезпечення заходів щодо підтримки виконання Програми здійснюватиметься в межах бюджетних призначень, передбачених управлінню туризму Київської облдержадміністрації на відповідний рік.

Виконання Програми передбачається здійснити у період з 2024 року по 2026 рік.

Обсяги та джерела фінансування Програми деталізовані у Додатку 1.

Контроль за використанням бюджетних коштів здійснюватиметься в порядку, встановленому чинним законодавством.

5. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ (НАПРЯМІВ) І ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ

Програма покликана стати концептуальною базою довгострокового розвитку туризму, курортів і рекреації в області як високорентабельної галузі економіки, покращити рівень туристичної та рекреаційної інфраструктури області, сприяти зростанню привабливості серед гостей краю і забезпечити становлення Київської області як регіону із сучасною індустрією гостинності та відпочинку.

При реалізації Програми обов'язковим є врахування наявних рекреаційних ресурсів та збереження історико-культурної спадщини.

Основними стратегічними завданнями Програми є:

- збільшення кількості туристів і екскурсантів;
- зростання надходжень до бюджетів усіх рівнів від надання туристичних послуг суб'єктами туристичної діяльності;
- розвиток та відновлення туристичної інфраструктури;
- зростання зайнятості населення в туризмі та супутніх галузях економіки;
- маркетинг туризму області, її територій і громад;
- розвиток міжрегіонального і міжнародного співробітництва.

Програмою визначаються такі пріоритетні напрями розвитку туризму:

1. Просування туристичного потенціалу Київщини шляхом проведення PR-заходів

Для активізації та розвитку туристичного потенціалу, та ознайомлення з туристичними можливостями Київської області пропонується здійснити наступні кроки:

- просування туристичного бренду регіону;
- виготовити та розповсюдити інформаційну та презентаційну продукцію про туристичну привабливість регіону;
- виготовити сувенірну продукцію з метою збільшення кількості туристів та відвідувачів, які цікавляться етнічним туризмом, супутніми напрямками (гастрономічним, сільським, місцями пам'яті);
- забезпечити проведення рекламних кампаній туристичних можливостей Київської області;
- забезпечити виготовлення промороликів щодо туристичних можливостей та туристичної привабливості Київської області;
- забезпечити виконання роботи з організації транслявання промороликів про туристичну привабливість Київської області в засобах масової інформації України та/або світу;
- забезпечити функціонування (адаптивність) та регулярне оновлення туристичного порталу Київської області;
- організувати проведення промоційних турів по Київській області.

2 Удосконалення туристичної інфраструктури та розвиток туристичної пропозиції

Для формування туристичного іміджу Київської області та активізації цього напрямку діяльності передбачено вирішення питання щодо забезпечення облаштування місць паркування, стоянок і зупинок туристично-екскурсійного транспорту відповідними дорожніми знаками та розміткою, вбиральнями, зарядками електромобілів;

3 Розробка маркетингової програми розвитку туризму в Київській області

З метою формування позитивного туристичного іміджу серед населення регіону, а також привернення уваги до області, необхідне впровадження маркетингових та промоційних заходів.

Маркетингові заходи Програми передбачають:

- забезпечення проведення соціологічних досліджень туристичних потоків до Київської області;
- забезпечення організації та координації розробки маркетингових програм розвитку туризму Київської області;
- забезпечення проведення перехресних промоцій.

4. Популяризація туристичного потенціалу Київської області серед населення

Ефективне використання туристичного потенціалу Київської області забезпечуватиметься через проведення наступних заходів:

- організація та проведення семінарів, форумів, нарад, конференцій тощо з питань розвитку туризму в Київській області;
- забезпечення проведення кампаній з популяризації сучасних видів туризму (у т.ч. рекреаційного, реабілітаційного туризму, гастрономічного, місцями пам'яті тощо).

5. Розробка та популяризація маршрутів пам'яті Київської області

Розробка маршрутів пам'яті та популяризації цього проекту серед внутрішніх та зовнішніх туристів та з метою вшанування пам'яті учасників, жертв та подій російсько-української війни реалізуватимуться наступні заходи:

- розробка маркетингової програми та комунікаційної стратегії розвитку маршрутів пам'яті Київської області;
- розробка, забезпечення функціонування, адаптивність та регулярне оновлення сайту з додатковою реальністю «Місця пам'яті».

6. Популяризація туризму шляхом цифрових технологій

Для популяризації туризму шляхом цифрових технологій вживатимуться наступні заходи:

- розробка і забезпечення функціонування (адаптивність) та регулярне оновлення мобільного додатку «Мандруй Київщиною»;
- створення та розміщення на туристичному порталі та у мобільному додатку оцифрованих 3D моделей музейних експонатів, архітектурних споруд тощо;
- розробка та візуалізація на порталі віртуальних 3D турів туристичними локаціями Київської області;
- створення аудіо гідів.

7. Розвиток рекреаційного та реабілітаційного туризму у Київській області

З метою розвитку рекреаційного та реабілітаційного туризму у Київській області будуть організовані екскурсії туристичними локаціями Київської області для ветеранів та травмованих військовослужбовців, а також для дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ, ВИЗНАЧЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

Реалізація заходів у рамках Програми забезпечить популяризацію Київщини як туристичної дестинації (для пізнавального, активного, сільського, екологічного, реабілітаційного, рекреаційного, медичного туризму, відвідування місць пам'яті) та території безпечної для подорожей.

За результатами реалізації Програми буде розширено і впроваджено нові туристичні продукти за різними видами туризму, серед яких переважають культурно-пізнавальний, активний, оздоровчий, рекреаційний, реабілітаційний, сільський, екологічний.

Розвиток туризму в області базуватиметься на раціональному використанні природних і кліматичних умов, етнічних, історичних, архітектурних пам'яток краю. Саме розвиток туризму та рекреації стимулюватиме економічну активність, розвиток малого й середнього бізнесу, створить робочі місця в різних секторах економіки, зменшить відтік кадрів за кордон та сприятиме поверненню фахівців галузі гостинності та туризму в Україну.

Виконання заходів, передбачених Програмою, дозволить забезпечити зростання туристичних потоків і надходжень від туристичної діяльності, збільшення зайнятості населення в туризмі та суміжних галузях.

Створення високоякісного туристичного продукту та формування конкурентоспроможної на внутрішньому й світовому ринках індустрії туристичних послуг за рахунок ефективного використання туристичного та рекреаційного потенціалу, забезпечення на цій основі комплексного розвитку території, реалізації її соціально-економічних інтересів.

Ефективна співпраця бізнесу, влади і громадських організацій, спрямована на виконання спільних програм, підніме Київщину на якісно новий рівень, зміцнить її туристичний образ в Україні та за кордоном.

Очікувані результати реалізації Програми забезпечать:

1. Збільшення обсягів реалізації туристичних та супутніх послуг.
2. Збільшення потоку туристів в область на 30 %.
3. Збільшення інвестицій в постраждалу від пандемії та війни туристично-рекреаційну галузь області.
4. Збільшення кількості робочих місць, створених у туристично-рекреаційній галузі та суміжних сферах діяльності.
5. Збільшення кількості місць у закладах розміщення в області.
6. Зростання обсягів платежів надходжень до бюджетів усіх рівнів.
7. Соціально-економічний розвиток місцевих громад.

8. Збільшення кількості проведених (підтриманих) заходів з розвитку туризму.

7. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Програма затверджується рішенням Київської обласної ради.

Координація діяльності з виконання Програми здійснюється Департаментом культури та туризму Київської обласної державної адміністрації.

Департамент культури та туризму Київської обласної державної адміністрації щокварталу до 25 числа місяця, наступного за звітним періодом, інформує про хід виконання Програми Київську обласну раду.

В.о. голови

Ярослав ДОБРЯНСЬКИЙ